

MÕISAD JA KUULSAD MEHED

Tallinna-Narva maanteel Haljala teeristist kolm kilomeetrit lõuna pool asub Veltsi mõisa maakividest hooneansambel: viinavabrik, kuivati, meierei ja moonakate majad. Pargis asub 19. sajandi lõpul valminud punastest tellistest härrastemaja.

Veltsist 1,5 kilomeetrit lõuna suunas asub Kloodi mõis. Teest parimal pargi serval asuv mõisahoone on ehitatud 19. sajandi teisel poolel. Tagapool on alles ka 18. sajandil ehitatud härrastemaja, hilisem teenijatemaja, kust on pärit kunstnikest vennad Karl ja Gustav Clodt von Jürgensburg.

Rakverest Pärnu suunal asub Kullaaru mõis, kus aidamehe poja-na sündis kirjanik **Eduard Bornhöhe**. Kirjaniku sünnikohta paigaldati 1972. aastal mälestuskivi.

Rakverest viis kilomeetrit põhja pool asub hoonerohke Arkna mõis. Härrastemaja kõige kaunim osa on tornikestega trepikoda.

Mädapea mõisa härrastemaja, mida ilmestavad puidust verandad, on ehitatud 19. sajandi lõpul. Mõisa peahoone põhjaküljel asuvad kõrge paeait ja tornikestega kuivati. Mõisa ees pargis kasvavad umbes 30 meetri kõrgused võimsad pärnad, millest üks – neljameetrise ümbermõõduga hiiglane on seest õõnes. Mõisas tegutsesvad MTÜ Viikingid, Virumaa kunstimuuseum, kus on avatud püsinäitus “Aivar Juhansonini šaržid”, ja huvialakeskus Savikoda.

Lasila mõis asub künklikku maastikku läbiva Kadri-na-Assamalla tee lähedal. Lasila mõisa omaniku Karl Heinrich von Baeri juures kasvas vend Magnus Johann von Baeri poeg Karl Ernst von Baer. Praegu tegutseb mõisahoones Lasila põhikool. Mõisaansambli juurde kuulub park. Majaesise tiigi kaldal asub akadeemik Baeri mälestuskivi.

Allikas: Rakvere valla koduleht

